

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. S. Papuha)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Secrieru, V. Cotorobai)

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Cerempei Marina”, Marina Mițcul (Cerempei), inclusiv și în interesele minorelor xxxxx, xxxxx, xxxxx, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală „Cerempei Marina” împotriva Universității Agrare de Stat din Moldova cu privire la încasarea datoriei, a penalităților, a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 01 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 08 octombrie 2014 ÎI „Cerempei Marina” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Universității Agrare de Stat din Moldova solicitând încasarea datoriei în sumă de 138400 de lei, a penalității în sumă de 6740 de lei, a prejudiciului material în sumă de 33700 de lei și a taxei de stat în sumă de 5355, 20 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în baza contractului nr. 27.1 din 12 august 2013 s-a obligat să confecționeze și să livreze Universității Agrare de Stat din Moldova 200 bucăți bănci – lăvițe, 200 bucăți de taburete, în sumă totală de 116400 de lei. După semnarea contractului de achiziții publice, Universitatea Agrară de Stat din Moldova a schimbat schița nr. 1 a băncii cu schița nr. 2, prin care s-au modificat cerințele caietului de sarcini, ceea ce a generat majorarea prețului unei bănci - lăvițe cu 92 de lei. Conducerea Universității Agrare de Stat din Moldova a fost înștiințată, iar președintele grupului de lucru a concursului a asigurat faptul că la finalizarea realizării contractului va fi semnat un acord adițional, prin care vor fi compensate cheltuielile suplimentare apărute la costul pofilurilor schimbate.

A menționat că la 03 septembrie 2013 a participat la licitația publică nr. 13/00624 pentru achiziționarea a 600 bucăți de paturi și 600 bucăți de saltele, îndeplinind toate cerințele caietului de sarcini. Au depus contestație către Agenția de Achiziții Publice, din motiv că prin decizia grupului de lucru a fost respinsă oferta înaintată. De către președintele grupului de lucru și colaboratorul responsabil de depozit a fost interzisă asamblarea băncilor și a taburetelor la depozitul Universității. Astfel au fost încălcate prevederile contractuale. Conform pct. 6.1 al contractului,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova s-a obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru recepționarea băncilor și taburetelor, să asigure plata pentru bunurile date în termen de 10 zile după recepționare, obligațiile date fiind ignorate. Neîndeplinirea obligațiilor contractuale a dus la înaintarea cererii prealabile, prin care a solicitat soluționarea litigiului pe cale amiabilă și anume: achitarea cheltuielilor suplimentare aduse prin schimbarea condițiilor caietului de sarcini în mărime de 18400 de lei, achitarea sumei de 114798 de lei pentru bunurile livrate și recepționate la 20 noiembrie 2013 conform facturii fiscale JJ1747844 și suma de 1602 lei conform facturii fiscale JB2828642. Universitatea Agrară de Stat din Moldova nu a achitat datoria.

La 26 februarie 2016 ÎI „Cerempei Marina” a depus cerere de concretizare a cerințelor solicitând recunoașterea faptului că Universitatea Agrară de Stat din Moldova nu și-a îndeplinit obligațiunile conform contractului de achiziții publice, anularea procesului-verbal al grupului de lucru al Universității Agrare de Stat din Moldova din 14 noiembrie 2013 privind propunerea de a include ÎI „Cerempei Marina” în lista de interdicție, încasarea de la Universitatea Agrară de Stat din Moldova a datoriei în mărime de 24220 de lei, a dobânzii de refinanțare în mărime de 72060 de lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 24220 de lei, în total suma de 120500 de lei.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Cerempei Marina” împotriva Universității Agrare de Stat din Moldova cu privire la încasarea datoriei în mărime de 120500 de lei, anularea procesului-verbal al grupului de lucru al Universității Agrare de Stat din Moldova privind propunerea de a include în lista de interdicții la Agenția de Achiziții Publice a ÎI „Cerempei Marina”; s-a încasat de la ÎI „Cerempei Marina” taxa de stat în sumă de 3615 lei.

Prin încheierea din 01 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de ÎI „Cerempei Marina”, prin intermediul lui Alexandru Mițul și de persoana fizică Marina Mițul (Cerempei) împotriva hotărârii din 25 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani), din motivul înaintării de către o persoană ce nu era în drept să declare apel; s-a remis lui Alexandru Mițul cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 13 martie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.168), ÎI „Cerempei Marina”, Marina Mițul (Cerempei), inclusiv și în interesele minorelor xxxxx, xxxxx, xxxxx au declarat recurs împotriva încheierii din 01 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea apelului în același complet al Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că la 15 noiembrie 2017 ÎI „Cerempei Marina” Marina Mițul (Cerempei), Alexandru Mițul au depus cerere de apel. Aflându-se la tratament medical staționar, nu au avut posibilitatea de a se prezenta în ședința de judecată din 01 februarie 2018.

Precizează că anterior au depus cereri la oficiul teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat privind numirea avocaților din oficiu, însă nejustificat au fost restituite, motivând că ÎI „Cerempei Marina” este persoană juridică ceea ce nu corespunde prevederilor Legii privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19 octombrie 2007.

Consideră că instanța de apel eronat a aplicat art. 75 alin.(1) Cod de procedură civilă, art. 80 alin.(1) Cod de procedură civilă, art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, art. 208 alin.(2) Cod civil, art.212 lit.c) Cod civil, art. 213 alin. (1) Cod civil, art. 20, art. 28, art.118 Constituția Republicii Moldova, art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 3 al Convenției ONU.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 01 februarie 2018, iar ÎI „Cerempei Marina”, Marina Mițul (Cerempei), inclusiv și în interesele minorelor xxxxx, xxxxx, xxxxx au declarat recurs la 13 martie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.168).

Materialele cauzei atestă că încheierea a fost expediată ÎI „Cerempei Marina și Alexandru Mițul la 19 februarie 2018, conform scrisorii de însoțire (f.d.160), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurenți. Astfel, recursul se consideră a fi declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ÎI „Cerempei Marina”, Marina Mițul (Cerempei), inclusiv și în interesele minorelor xxxxx, xxxxx, xxxxx întemeiat și pasibil de fi admis, cu restituirea cauzei la rejudecare, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele cauzei rezultă că prin încheierea din 01 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de ÎI „Cerempei Marina”, prin intermediul lui Alexandru Mițul și de persoana fizică Marina Mițul (Cerempei) împotriva hotărârii din 25 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), din motivul înaintării de către o persoană ce nu era în drept să declare apel; s-a remis lui Alexandru Mițul cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.156-158).

Art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana incapabilă se referă la contestarea hotărârii privind declararea incapacității.

Colegiul notează că instanța de apel restituind cererea de apel pe acest temei de drept, a reținut că nu a stabilit existența la materialele cauzei a înputernicirilor persoanei ce a depus cerere de apel, or, lipsește procura din numele ÎI „Cerempei Marina” prin care îi acordă dreptul lui Alexandru Mițul de a-i reprezenta interesele în procesul dat.

La acest capitol, Colegiul citează ca fiind pertinente prevederile art. 360 alin. (1) Cod de procedură civilă, în contextul cărora sunt în drept să declare apel: a) părțile și alți participanți la proces; b) reprezentantul în interesul apelantului, dacă

este împuternicit în modul stabilit de lege; c) martorul, expertul, specialistul și interpretul, reprezentantul cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că în partea introductivă a cererii de apel depuse la 15 noiembrie 2017 împotriva hotărârii din 25 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani), cu calitatea de apelanți au fost indicați: ÎI „Cerempei Marina”, Alexandru Mițul și Marina Mițul (Cerempei) (f.d.137).

Concomitent, Colegiul precizează că în cererea de apel menționată au fost aplicate trei semnături, din numele ÎI „Cerempei Marina”, Alexandru Mițul și Marina Mițul (Cerempei).

Astfel, Colegiul reține că cererea de apel a fost semnată de către toți trei apelanți indicați în partea introductivă a cererii de apel.

În contextul dat, Colegiul reiterează că instanța de apel constatând că înaintarea cererii de apel de către Alexandru Mițul, în interesele ÎI „Cerempei Marina” și persoana fizică Marina Mițul (Cerempei) reprezintă un act procedural realizat de către o persoană care nu este în drept să semneze, să depună și să susțină apelul, deoarece ar fi executată în lipsa împuternicirilor legale, a ignorat normele de drept procedural în acest sens.

Or, în conformitate cu art. 365 alin. (3) Cod de procedură civilă, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său.

La caz, Colegiul precizează că cererea de apel a fost semnată și de Marina Mițul (Cerempei) (f.d.137), însă instanța de apel a constatat că aceasta ar fi fost depusă de Alexandru Mițul, în interesele ÎI „Cerempei Marina” în lipsa împuternicirilor din numele ÎI „Cerempei Marina”. La fel, a indicat că în cazul persoanei fizice Marina Mițul (Cerempei), persoana care ar fi depus cererea de apel nu ar fi confirmat existența împuternicirilor, la fel nici faptul că ar fi un avocat licențiat admis în această profesie.

În atare circumstanțe, Colegiul reliefează că instanța de apel contrar circumstanțelor cauzei a constatat că cererea de apel ar fi depusă de Alexandru Mițul, în interesele ÎI „Cerempei Marina”, iar persoana care ar fi depus în numele persoanei fizice Marina Mițul (Cerempei), nu ar fi confirmat împuternicirile, în condițiile când cererea de apel este semnată inclusiv și de Marina Mițul (Cerempei). Or, în contextul prevederilor art. 365 alin.(3) Cod de procedură civilă, cererea de apel se semnează de apelant sau reprezentantul acestuia.

Conform art. 14 alin.(2) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, întreprinderea individuală nu este persoană juridică și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual.

Sub acest aspect, Colegiul notează că materialele cauzei atestă că Marina Cerempei este conducătorul ÎI „Cerempei Marina”. Respectiv este în drept și să acționeze în numele ÎI „Cerempei Marina”.

Concomitent Colegiul menționează că din textul cererii de apel nu se distinge că Alexandru Mițul ar fi semnat în numele ÎI „Cerempei Marina”, or, însuși Alexandru Mițul a semnat cererea de apel în numele său, indicându-se cu calitatea procesuală de apelant.

În consecință, Colegiul conchide că instanța de apel până a dispune restituirea cererii de apel din motiv că ar fi fost depusă de o persoană ce nu era în drept să declare, urma inițial să determine calitatea procesuală a persoanelor ce au depus

cererea de apel, cine a semnat cererea de apel și ulterior să stabilească dacă erau în drept Alexandru Mițul, ÎI „Cerempei Marina” sau persoana fizică Marina Mițul (Cerempei) să declare apel, aspect ce urmează a fi verificat la rejudecarea cauzei. Or, atât în partea introductivă a cererii de apel depuse, cât și în partea dispozitivă/finală a acesteia nu se identifică că Alexandru Mițul ar acționa în numele/sau ca reprezentant al ÎI „Cerempei Marina”.

De altfel, instanța de apel a concluzionat cert sub aspectul lipsei împuternicirilor persoanei ce a depus cerere de apel de a exercita această acțiune procedurală în numele părților la proces: ÎI „Cerempei Marina” și persoana fizică Marina Mițul (Cerempei), ceea ce a și generat restituirea cererii de apel ca fiind semnată și depusă de o persoană ce nu deține astfel de împuterniciri.

Mai mult ca atât, instanța de apel restituind cererea de apel din motiv că ar fi fost înaintată de o persoană ce nu era în drept să declare apel, s-a axat, în esență, pe lipsa împuternicirilor lui Alexandru Mițul de a depune cerere de apel în numele ÎI „Cerempei Marina” și lipsa împuternicirilor a persoanei care ar fi depus cerere de apel în numele persoanei fizice Marina Mițul (Cerempei), însă a eludat faptul că cererea de apel nici nu a fost semnată de Alexandru Mițul în numele ÎI „Cerempei Marina”, ci în numele său. La fel, a ignorat faptul că cererea de apel nu a fost semnată doar de Alexandru Mițul, dar a fost semnată și de Marina Mițul (Cerempei).

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate. Or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui decât o îngrădire a posibilității pentru partea apelantă de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, garantate atât de legislația națională, cât și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea încheierii instanței de apel din 01 februarie 2018 și restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Individuală „Cerempei Marina”, Marina Mițul (Cerempei), inclusiv și în interesele minorelor xxxxx, xxxxx, xxxxx.

Se casează încheierea din 01 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Individuală „Cerempei Marina” împotriva Universității Agrare de Stat din Moldova

cu privire la încasarea datoriei, a penalităților, a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic